

Abstrakt disertační práce

Tvrdohlavé Marie: životní příběhy žen „generace okouzlené vědou“

Jana Římanová, 2023

Disertační práce zkoumá životní příběhy významných českých vědkyní, které dokončily vysokoškolské studium v 60. letech. Hlavním těžištěm práce je analýza deseti biografických rozhovorů vedených metodou orální historie. Ústředním cílem výzkumu bylo zodpovědět otázku, co vedlo k tomu, že se těchto deset žen dokázalo úspěšně prosadit v dlouhá staletí muži dominovaném akademickém prostředí. Práce tak zkoumá okolnosti původu, životní strategie a zlomové momenty, které ovlivnily kariéry těchto významných osobností české vědy. Rozhovory přináší intimní vhled do životů těchto žen a zohledňují tak i osobní linie jejich příběhů, které měly nesporně významný vliv na jejich kariéru avšak v obvykle veřejně publikovaných vědeckých biografiích bývají často vynechávány. Mezi závěry výzkumu patří následující teze: Zásadní pro úspěšnou vědeckou dráhu těchto žen byla podpora rodiny a mentorů na cestě k vysokoškolskému vzdělání. Zcela zásadní byla role vedoucího disertační práce a to zda ženám pomohl k jejich prvnímu akademickému zaměstnání. Generace, které v dětství sledovaly pokusy o průzkum vesmíru a promovaly v 60. letech byly fascinovány vědou více než kterékoli jiné. Ženy této generace neměly možnost se v době normalizace vědecky plně realizovat. Svou pilnou práci na nižších vědeckých pozicích však plně uplatnily po roce 1989, kdy na jejím základě často nastartovaly mezinárodní vědeckou kariéru. Jako červená linie se vyprávěními vědkyní prolíná příběh archetypu ženy vědkyně Marie Curie-Sklodowské, jakožto ženy, která obětovala svůj život vědě